

Előfizetési árak:

están vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre. 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyiltér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Az ellentétek kiegyenlítése.

Debreczen, aug. 23.

Hiába tagadjuk. Be kell ismerünk, hogy Magyarországon ezidőszerint erősen foglalkoztatja az elméket a felekezeti kérdés. Kitént ez a körülmény az esztergomi ünnepély alkalmával, mely minden országos jellege és nagyszabásu békemanifestációja mellett is felekezeti szempontoknak hódolt s az ennek nyomán a vidék különböző pontjain rendezett ünnepségek nyomában bizonyos nyomottság, kedvetlenség volt érezhető, mely nem az ünnep utáni hangulat állapotának, hanem a felekezeti kérdés felszínre jutásának tulajdonítható. Erre vall legalább az az újabb felvetett eszme is, hogy most már az esztergomi mintára a többi felekezetek is rendezzenek kilencszázados emlékünnepélyt.

A magyar társadalomban tehát ellentétek vannak, melyek ugyan nem viselik magukon a kulturharcz jelenségeit, de az izgatottság és ideges türelmetlenség a felekezeti kérdés felvetésénél konstálható s egy újabb jelenség, mely a magyar közéletben régóta nem nyilvánults melylyel számolni kell nemcsak a szociológusnak, hanem a politikusnak is.

Honnan ered ez a társadalmi életünkben eddig ismeretlen idegesség, ezt vizsgálni nagyon érdekes téma lenne s a fáradságot gazdagon megjutalmazná, azonban e kérdés történelmi fejleményének kiderítése nagyon is messze vezetne tárgyunktól. Azért csupán a meglévő ellentétek kiegyenlítéséről, a villongások lecsendesítéséről kívánunk néhány észrevételt tenni, melyek a Horánszky balatunfűredi beszédjében felvetett felekezeti kérdés elintézési módját érintik.

A felekezeti kérdés felszínre jutása szoros összefüggésben van közigazdasági életünk jelenlegi nyomott helyzetével s ha társadalmi életünkben bizonyos beteges izgatottság észlelhető, az ennek a közigazdasági súlyos helyzetnek tulajdonítható, azért a jelentkező társadalmi baj elhárításának egyedüli módjául a közigazdasági állapotnak javítását tekinthetjük. Mert felekezeti tulkapásokra mindig volt hajlandóság s a hitbuzgóság és a fanatizmus minden időben igyekezett proselytákat szerezni, de ez a törekvés nagyobb eredményeket csak akkor tudott elérni, szélesebb körben csupán akkor volt képes elterjedni, midőn kóros közigazdasági állapotok jelentkeztek, melyektől a társadalom szabadulni óhajtván,

minden alkalmat megragadott, hogy helyzetéből kibontakozhassék. A felizgatott kedélyek a vallási behatások iránt sokkal fogékonyabbak, a baptizmus és nazarénizmus a nagy magyar alföldön akkor kezdett gyökeret verni, midőn szűk termés után a nyomor jelentkezett; a néppárti izgatások ott találtak a legálásabb talajra, hol a nép szegénysége kiáltó módon kért orvoslást.

A vallási türelmetlenség és felekezeti villongások felszínre jutása épen olyan szociális jelenség, mint a társadalom bármely más beteges tünete. Szociálizmus és felekezeti vizályok között lényegében semmi különbség ninesen, csak elnevezésük más. Mindkettőnek forrása a közigazdasági helyzet hátrányos volta, mely az elégedetlen elemeket teremti meg, melyekre nézve teljesen közömbös, hogy mily jelszavakkal adnak kifejezést panaszaiuknak: csatlakoznak azokhoz, kik őket legelőször felbujtogatják s ha a felizgatók véletlenül a vallást használják fel eszközül, kész a felekezeti villongás, mely azonban ismét csak addig tart, míg a közigazdasági helyzet meg nem javul.

Magyarországon a néppárt az, mely ezidőszerint az izgató szere-

TÁRCZA

Patkányüzés.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Irta: Szini Péter.

Épen beharangozott a reggeli istentisztelet szempontjából Kulacs Mózsi, ki a harangok ügyes kezelése mellett még a község lakóinak megromlott állapotra jutott lábballije megreperálásában is vitézkedett.

Mázsás Márton, a kontyodi főbíró ur is, miután előbb az ismeretes zöld butykosból kellőleg megáztatta gyomra belső világosságát, hozzálátott a készüldéshez. Gyönyörű nyári vasárnap volt; a nap tüzes korongja bőven ontá ki a melegítő sugarakat. Hol lehetne ilyenkor alaposabban kialudnia magát a kegyes keresztyénnek, mint épen a templom zavartalan esőndjében? ... Lehet, hogy Mázsás Márton uram is efféle jó gondolattól vezéreltetett, mert ime zsirral bőven megboldogított haját vastag karójában fésüli fel ránczok tömegétől behasogatott homlokán, két oldal szokásosan előre csavarintgatván a fül mellett lesikamló hajzatot.

Hogy e műtéten tuljutott, teljes lelki nyugalommal ölté vászonból tákolt inge felé a pénzes zacskót zsebjében rejtegető vastag posztó hajbit s azután a szekrényhez lépetgetett, hogy előkeresse onnan az ünnepélyes alkalomokra rejtegetett mándlit.

Letérdelt az alacsonyra alakított szekrény elé s hosszas küzködés, zörgetés után felnyitotta fedelét s kivette a kékszinü posz-

tóból megremekelt s pityke gombbal tarkított mándlit.

Érdes tenyerével kétszer-háromszor végig simogatta az ünnepi öitönyt s azután magára ölté, de e pillanatban — mintha csak szél ütötte volna meg nyelvét, — némult ajakkal, dermedten pislogott a mándlira.

Hát hiszen volt is mit bámulnia. A drága öltözet előrésznél, épen a zseben felül olyan takaros lyuk volt rágva, hogy bíró uram nagyszabásu ökle is eltűnt benne.

— Szentséges Isten! — ordított fel a zöld butykos tartalmától erősen hevített férfit. — Hát mi lehetett ez a mándli? ...

Nézte egyideig a kétségbeesés tekintetével, hogy vajjon hát csakugyan igaz-e az a lyuk, vagy csak csalárd képzelődés üzi vele játékát. Hiszen a mi a dolog sorját illeti, épen csak tegnapelőtt volt rajta, mikor a főszolgabíró urhoz kellett menni riportra s akkor még hire sem volt a lyuknak.

De hasztalan volt minden tépedelem. A lyuk ott volt a mándlin a maga borzasztó valóságában.

A harangok zugtak, már épen a gyűlőt huzta Kulacs Mózsi. Az elképedt főbíró a nem remélt meglepetéstől csaknem a gutaütésig silányittatva, állati inkább, mint emberihez hasonló hangon kurjantott ki:

— Sá á-ári te-e-e!

A Sári névre hallgató személy meg nem más volt, mint bíró uram terjedelmes alkatu életpárja, ki a konyhában épen egy — konyhakés által vérétől megfosztott — tyuk izletes földi maradványainak tollbeli

takaróját igyekezett leszedegetni. A vad hangon kiejtett kiáltásra azonban ijedt arczczal ejtette le kezéből a tyukot s rohant be a szobába, azt hívén, hogy jeles tehetségű férjét talán az örület környezi.

— Hát mi, no? Mit kurjong? — lépett be a szobába.

Mázsás Márton úgy állt a szoba közepén, mint állhatott hajdan Sodoma sik mezéjén a bibliabeli Lóthnak sóbálványnyá változott felesége.

— Ez a mándli! ... nyekkentette el magát. — Mi a fityfene leli ezt?

Az asszony odanézett a kék posztó közül kifehérlő lyukra s óbégatva csapta össze kövér tenyerét.

— Hü-ü-ü! ... Hászen egy lyuk van ezen, te ember!

— No azt én is látom, csak azt nem tudom felérni a könyökömmel, hogy miképen került ez ide! ... Még tegnapelőtt kutya baja sem volt! ...

— Mert hogy nehéz a kend feje, hát azért nem érti! ... Mondtam már ezerszer, hogy csináljon valamit az átkozott pocokjaival, ugy-e? ... Megesznek, megrágnak mindent. Oda a sok lisztes zsákom: mind megrágták; zsirom, tepertöm elkapkodják. A kend mándlijára is ez rágta azt a gyönyörűség lyukat!

— Tyhü, az áldóját az átkozott patkányjának! ... Ne beszélj hát, te Sári! Már miképen mászhatott volna be a szekrénybe?

Sári asszony megfordította a szekrényt s megmutatta a földön álló részét

pére vállalkozott és nagyon csalódik, a ki azt hiszi, hogy a néppárt által előidézett felekezeti mozgalom egy kulturharcz ismérveivel bír. Magyarországon kulturharcz nincsen, nem is lesz. Azok a felekezeti izgatások, melyek a néppárt fanatikusaiktól erednek, nagyobb hatást nem fognak tenni a vallási kérdések tekintetében türelmes magyar népre, legfeljebb a kevésbé intelligens nemzetiségi elemekre lesz erősebb hatásuk, mert ezeket már más oldalról is régen izgatják és bujtogatják.

Es mert a felekezeti kérdés kulturharczozá elfajulásától nem kell tartanunk, nagyon tévednek bizonyos protestáns körök, kik a néppárt izgatásainak ellensúlyozásában tulmennek a szükséges védelmi intézkedéseken s a reakciótól való félelmükben felekezeti szélsőségekre ragadtatják magukat.

Magyarország liberális kormánya a felekezetekkel szemben a vallássegénylőség elvét mindenkor érvényesítette, s érvényesíteni fogja s a káros tulbuzgóság vagy a felekezeti versengés és féltékenység kitöréseit a kellő korlátok közé fogja szorítani. A Széll Kálmán kormánya alatt nem kell féltetni Magyarországon egy felekezetnek sem jogait, sem önállóságát, mert ez a kormány nemcsak a vallási kérdések, hanem a társadalmi bajok forrását képező közgazdasági élet javítására is kiváló gondot fordít. S ha vannak közgazdasági bajaink, melyeknek létezését tagadnunk nem lehet, azok orvoslását nem a felekezeti élet terén kell eszközölnünk.

Vallás és felekezet ma nem

választja el a magyart a magyartól, s mert nincs meg az alap arra, hogy Magyarországon kulturharcz keletkezzen, a néppárt minden izgatása sem fogja azt előidézni.

Ellentétek a társadalomban minden időben voltak és lesznek; ezek kiegyenlítése nem az által eszközölhető, hogy a néppárt által szított felekezeti villongás és versengéssel szemben hasonló fegyvereket használjunk, hiszen akkor éppen azt a célt mozdítanánk elő, melyre a néppárt apostolai törekednek. Hanem a fennálló törvényekhez való törhetetlen ragaszkodásunk mellett igyekezzünk azon, hogy az ország közgazdasági helyzetét kártartó munkásság által javítsuk s ha ezt tesszük, akkor végezzük a társadalmi ellentétek kiegyenlítésének, az egységes, magyar társadalom felépítésének munkáját.

Közigazgatási ankét. A belügyminiszteriumban e hó közepére nagyszabású közigazgatási ankétet akart egybehívni Széll Kálmán belügyminiszter, melyre az ország minden vidékéről meghívták volna az illető tényezők. Ezen ankét a Pol. Ért. értesülése szerint szeptember hó első felére halasztott, a mikor is Széll Kálmán belügyminiszter maga fog elnökölni az értekezleten.

Közgazdasági kamara. Mint említettük, a kormány kezdeményezése folytán valamennyi közgazdasági tényező hozzájárulásával külön közgazdasági kamara fog létezni, a melynek az lenne a hivatása, hogy az ellentétes áramlatok között a harmóniát helyreállítsa. Ebben a kamarában képviselve lenne ereje, fontossága arányában a mezőgazdaság, ipar- és kereskedelem. A Pol. Ért. szerint, az érdekelt miniszteriumok között most tanácskozások folynak ez intézmény mielőbbi megvalósítása érdekében.

A bolgár-macedonai komité és a román kulturliga.

Debreczen, augusztus 23.

A román kormánynak tökéletes igaza van, hogy Bulgáriával szemben erélyesebb diplomáciai akciót kezdett. A Carp-miniszterium a nagyhatalmak kabinetjeit és Bulgária szuverénjét, Törökországot informálta a bolgár-macedonai komité erőszakos üzelmairől és azt kívánja, hogy a bolgár kormány teljesítse barátságos szomszédi kötelességét, az üzelmek fészket tegye alaposan ártalmatlanná. Ezt az akciót általános rokonszenvvel foagdják, mert csakugyan gyönyörűséges dolgok azok, melyeket a román hatóságoknak a szegény Mihaleanu tanáron elkövetett gyilkosság miatt indított vizsgálat alkalmával felderíteniök sikerült. Romániába bevándorolt bolgárok egy messze szétágazó összeesküvő banda tagjai, kik még több gyilkosságot is terveztek Romániában lakó bolgárok, sőt még románok ellen is, zsarolási kísérleteket követtek el rajtuk s részben végre is hajtottak és ez összeesküvések vezetői, a gyilkosságok és zsarolások szerzői névszerint ismert bolgár méltóságok lennének, sőt néhányan közülök politikai és katonai aktiv szolgálatban volnának. Hogy ennek a szinte anarkisztikus üzelemnek gyorsan véget vessenek, általános kulturális érdek.

Mennyiben követi a román kormány ez eljárás mellett Macedóniára és Bulgáriának tagadhatatlan terjeszkedési vágyára vonatkozólag a jövő politikáját, azt itt nem kell bővebben fejtegetni. De éppen ha ily motivumok által is vezeteti magát, csak okosnak és politikailag körültekintőnek mondhatjuk, hogy oly gyorsan közéjük esapott. A kilenczvenes évek közepe táján a Dobrudzsában alkalmatlankodtak ilyen bolgár terjeszkedési vágyak Romániának és az akkori román kormány a bolgár irredenta ellen fogatosított rögtöni intézkedései ál-

szeregett férjének. Ki volt biz az rágyva tisztességesen.

— No, a feki vigye el az átkozott állatját!... Hát már éppen, hogy az én mándlimat kellett neki megmoslíkolni?...

— Lerágja az még kendnek a fülét is egyszer, mert hasztalan beszélek: füle botját se hajtja.

— Hát mi a manót csináljak én vele? Próbáltam már előldöni fogóval, méreggel, hát nem használ!

— Van olyan ember, a ki tud hozzá s úgy elhajtja, hogy egy sem kerül többé vissza!... Ilyent kellene keríteni!

— Hájsz majd utána nézetek, no!... Most már ugyis höss a templomba menésnek. Lyukas mándliban csak nem tehetem esuffá magamat!...

Éppen akkor botlott be a falu népét talán hazugságokkal tartó s a pálinkanyelésben párját ritkító Kópé Pál kisbíró a főbíró urhoz s alázatos szemjártatással nézett körül előbb a zöld butykos után és minekutána a kredencz egy alkalmas pontján telfedeznie sikerült, megszólala:

— Mi baj van, bíró uram?

— Hagyd el!... Az átkozott patkányja megrágtá a tiszta uj mándlimat!

— Tyhü, fogantatta!... Ez már bizony baj!... Hát itt is van patkány?

— De van ám! Ha annyi fias-koczád lenne Pali, ur lennél utána.

— Ejnye, hogy nem tudtam én ezt! — kapargatta Kópé a füle körülét.

— Hát mi no? — böffent felé bíró uram.

— Hászén éppen most beszéltem az uton

valami vándorló urasággal, a ki azt mondja, hogy el tudja küldeni a patkányokat, a hova neki tetszik. Mutatott is valami irományt, hogy milyen nevezetes ember!

— Hát merre tartott az az ember? — kapott az ajánlaton bíró uram.

— Ment a szomszéd faluba. Ugy beszélt, hogy az ott lakó uraság hivatja, mert hogy annál is sok a patkány!

— No, hallod ezt kerítsd elő!... Ez már talán csak nem olyan gazember, mint az volt, kitől a felleghajtó sapkát vásároltam!

— Már hogy volna?... Akkor csak nem hivatná kastélyába az uraság!...

A zöld butykos előkerült. Kópé Pál hirtelenében ivott három jó kortyot a bufelejtő nedvből s azután elinalt a patkányüző ember után.

Hamarjában reá is talált. Ott ült az az országút gyepes oldalán, nézve a nagyvilágba. Fejében különös gondolatok foroghattak, mert szemidegei kegyetlen rángatózást vittek véghez. Napraforgószínű arcza elárulta, hogy nem igen reggelizhetett s üres gyomra talán még a vacsora nemléte-ről is bizonyosságot tehetett volna.

Börtarisznya volt nyakában, nagy tölgybot a kezében. Ez képezte összes vagyónát.

Kópé Pál még oda sem ért hozzá, már kiáltott neki:

— Jöjjön csak az ur, hallja!... A főbíró ur hivatja!

A soványarczu, nyurga ember elképedt előbb s azután remegő hangon mondá:

— Hát mit akar?... Mi baja velem?

— Sok a patkány nála, hát azt üzetné el magával!

A kósza vándor arcza hirtelen felderült, s követte Kópé Pált, ki gyors léptekkel haladt előtte.

Mázsás Márton uram szerencsétlenül járt mándlijára gondolva, nagy szíveséggel fogadta a nagytudományu embert. Megkínálta itallal, kenyérrrel és jó füstölt szalonnával s evés közben megkérdezte tőle:

— Hát igazán ért az ur a patkányüzéshez?

— Már hogyne értenék, hiszen tanult mesterségem!... Nézze csak: mennyi kőszönő levél van itt azoktól, kiket megszabadítottam a veszedelmes állatoktól!

Mutatott egy rakás irományt, melylyel bíró uramat meggyőzte.

— Hát aztán mennyiért vállalná el a munkát? — kérdezte szorongó kebellet.

— Annak bizony szabott ára egy forint! — felelt a vándor.

Bíróuram mindjárt lajbizsebébe nyult s előhuzta a zsiros zacskót, nem is gyanítván, hogy e műtétet a vándor éles figyelemmel kíséri.

Kikeresett egy forintot s odatette a patkányüző férfinak.

— Csak hogy annak a dolognak ezermóniája van ám! — mondá az stentori hangon. — A patkányüzéshez érteni kell. Először is: van-e itt valahol keresztut?

— Van biz itt! Éppen a falu alatt! — felelt Kópé Pál.

— Maga ne szóljon a dologba! — rivalt rá a vándor. — Erről nem szabad tudni csak nekem, meg a gazdának, mert a patkányok megsejtik, hogy miben sántikálnak.

tal hosszú évekre nyugalmat tudott teremteni.

Eddig tehát minden a legjobban összefügg. Ámde Romániának teljesen igazolt érzékenysége szinte felhív bennünket arra, hogy egy oldalpillantást vessünk Románia egyik belső, társadalmi organizációjára, a mennyiben ez a szomszéd államhoz, Magyarországhoz való viszonyt érinti. Nagyon jól tudjuk, hogy a román kulturliga nem dolgozik oly brutális eszközökkel és hogy azt nem vezetik hasonló fanatikus és lelkiismeretlen egyének; de politikai tendenciája, politikai végeztelje nem különbözik lényegesen attól, melyet a bolgár macedóniai komité tűzött maga elé. Az ártatlan névvel tovább nem lehet senkit félrevezetni: a román kultúra fejlesztéséről az ország belsejében főképpen a román kormánynak és törvényhozásnak kell gondoskodnia; a román kultúra exportjára pedig a külföld, — Magyarország is! — már csak még sincs ráutalva. Főleg nem, midőn ezt az exportot politikai dugáruban üzik. A bolgár-macedóniai komité is váltig azt állítja, hogy a bolgároknak, kiváltképpen Macedóniában csak a lelki és szellemi érdekeit akarja megóvni, épen úgy, mint a kulturliga, mely missziója teljesítése céljából könyveket hoz forgalomba történelmi hamisításokkal magyarelles értelemben és földrajzi térképeket terjeszt, melyeken Magyarország nagyrésze Romániába kebeleztetnek van feltüntetve. Igen, az ártatlan név! De nem épen ez az ártatlanság tette lehetségessé a nem felelős utcai politikuskoknak, hogy a közvéleményt az országban megzavarják és a felelős kormányt a veszedelmes jelszavak igájába fogják, hogy a dologkerülő elemek szántóföldjét megmunkálni segítsen?

Néha néha erősebbek voltak, mint a kormány... Épen úgy, mint most Bulgáriáról rebesgetik, hogy az Iváncsov-kabinetnek nem lesz elég bátorsága, hogy a bolgár-macedóniai komité ellen nyíltan fellépjen

és utját bevágja és épen Carp miniszterelnök elődének kellett az államügyek átvételkor előbb multjának ama működésétől tisztálkodnia, melynek a kulturliga szárnyai alatt szentelte magát és áldozott oly mérték-telenül.

Épen azért, mert viszonyunk Romániához oly barátságossá lett és mert őszintén kívánjuk, hogy még barátságosabb legyen és folyton zavartalan maradjon, épen ezért emlékeztetünk Crispi korrekt beavatkozására az „Italia irredenta“ ellen és komolyan hiszszük, hogy a román kormány figyelembe véve azt az elvet, hogy ami az egyik esetben igazságos, a másikban méltányos: igen találó fellépését Bulgária ellen intésnek tekintsi egyszer a saját ajtaja előtt is alaposan söpörni fog.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, aug. 22.

Kínából semmi nevezetesebb hír. A táviró szerint Peking utcáin még harezolnak ugyan s (állítólag négyezer kínai keresztény támogatja a szövetségeseket), de ez nem új hír. Az elkeseredett öldöklés a város bevétele óta tart s még eltarthat pár napig.

A dolog logikája a következő ezidőszert: A szövetségesek először megtorolják a sérelmeket, mert ezt kívánja az európaiak kiontott vére, ezt a földi igazság, ezt a német császár fogadkozása s ezt minden érdekelt állam. Meg kell büntetni minden főkolompot, a kinek része volt a borzalmakban. A császárnak nem kell félnie, hogy a személye ellen cselekesznek valamit, de nem szabad megtartania azt a hatalmat, melyet bitorló módon magához ragadott, s melylyel visszaélt. Annak a bandának az uralmát, mely Czuszit körülveszi, meg fogják semmisíteni. Azután követelményeket fognak a hatalmak támasztani s biztosítékot szerezni az iránt, hogy a multkorhoz hasonló borzalmak többé ne ismétlődjenek.

Eddig a logika jól működik, itt azonban egy kis bökkenő következik. Követel-

ményt mindig valakihez kell intézni, a ki ezeket teljesíti vagy teljesítésükért felelősséget vállal.

Ily valaki azonban jelenleg nincs Kínában. A kínai kormánykörökben hihetetlen zavar uralkodhatik. Sem európai, sem kínai nem tudja pontosan megmondani, hogy kit illet a felelősség a multért s ki a felelős a jövőért. Főképp a jövőért.

A császárnéról szóló jelentések ellenmondók; némelyek szerint Shanszi tartományba menekült, mások szerint Yungszu tábornok megakadályozta a szökését Pekingből. De ha még Pekingben volna is valami kormányféle volna is mellette, nem lenne tabácós velük alkudozni, mert Európa semmiképp sem bizhatik meg bennük. Ugyan gyönyörűen megtartanak a szerződéseket.

Kihez forduljanak hát a hatalmak? Kvang-Szu császárhoz? De hiszen ő még a saját szabadságát sem tudta megvédelmezni a gonosz császárné ellen. Vagy a reformpárthoz? Ez meg szót sem érdemel, mert még nagyon kiesiny, nincs befolyása, nincs szervezve és vezetve s a mi a legnagyobb baj: vezéreinek többségét a császárné megkurtította egy fejjel.

És itt ismét a logikához tér vissza az ember. Kell valaki, a ki elő követelményekkel lépnek a hatalmak s a ki felelős lesz a jövőért. Ha nincs császár, vagy kormány, akkor teremteniök kell a hatalmaknak, mert fejletlen Kínával nem tárgyalhatnak. Legfeljebb összeveszhetnek rajta.

Hogy milyen lesz ez a kormány, ki lesz a császár, az ismét a találgatások közé tartozik. Hogy mandsu nem lesz, az bizonyos, valamint az is nagyon valószínű, hogy nem Peking lesz a főváros, mert ez már hovatovább ugys az oroszok hatalmi szférájába esik. Aligha sok idő választ el bennünket attól, hogy ismét föltámad a kínai dinasztia, mely azonban székvárosát valahol a délvídeken választja. Nem nagyon benn az ország belsejében, ahol nem lehet megközelíteni, hanem közel a tengerparthoz, a hatalmak folytonos felügyelete alatt.

Addig azonban még folyik a harez, talán nemcsak Pekingben, hanem a falokon kívül is az itt ott fölmerülő kínai bandák ellen s jó időbe kerül, míg az igazságszolgáltatás is készen lesz a maga föladatával.

Kópé elhallgatott, a vándor meg folytatta:

— Alkonyat-tájon, mikor már nem járkal senki, kimegyünk a keresztutra, de előbb megcseréljük ruháinkat, hogy a patkányok azt gondolják: én vagyok a bíró ur s ha szaladok előttük, utánam szaladjanak.

Mázsás uram hajlandó volt mindenre. Mikor beakonyult, megcserélték ruháikat. A vándor felöltötte bíró uram bő nadrágját, lajbiját és dolmányát, míg a bíró ur a vándor kopott öltözetét rángatta magára. Az igaz, hogy szűk volt egy kissé, de az vigasztalta, hogy úgy sem sokáig lesz rá szükség.

Már besötétedett, mire kiértek a falu alatt levő keresztutra. Egy lélek sem mászkált most már arra s mélységes esend terült el mindenütt.

— No, guggoljon le! — intette a patkányüző bíró uramat s hirtelen egy kört húzott körül rajta.

Bíró uram remegve ereszkedett le a körbe a kellő közepén.

— Aztán maga ne lásson, ne szóljon, mert akkor vége mindennek. Hogy biztosabban megállja a nem nézést, tartsa, hadd kötöm be a szemét!

Mázsás Márton az atyafi minden szavát szentírásához hasonló bizonyosságúnak vevén, engedte szemeit bekötetni és remény, teljes szívvel kuporodott le a részére kijelölt körbe.

— Opreforgezz! Csinegorgezz! Jertek ide patkányok! Én vagyok a gazdátok! — kiáltotta el a patkányüző férfiú, mely kiáltás Mázsás uramat egész mivoltában megremegetteté. — No, most csendesség le-

gyen! Legalább egy félóráig ne lásson, ne halljon semmit és szóra ne nyissa száját!... Mindjárt jönnek a patkányok!...

Bíró uram keményen befogta az ajkát, csak fejével bólintott helyeslőleg.

— Tartsa előre a kezét s ha valamelyik patkány belép a körbe, ragadja meg — intette az ismeretlen férfiú.

Bíróuram ott ült a körben előre nyújtott kezekkel. Szíve nagyot dobbant néha s csak alig tudta megállani, hogy el ne rikantsa magát.

De hát nem lehetett szólani. Ha azt akarja, hogy az átkozott mándlirágó patkányok elpusztuljanak, hallgatnia kell s várni, míg a patkányüző megadja a jelt a szólásra.

Nojzen várhatta is azt!... A mint bíróuramat elhelyezte, azonnal kereket oldott s észrevétlenül tűnt el a nagy kukoriczavetésben bíróuram összes risztungjával együtt.

Belekerült biz az egy órába is, midőn végre közelgett egy alak a körhöz.

Bíróuram súlyos lelki aggodalmaktól szabadult meg a léptek hallatára. A körben ülés ideje alatt jutott eszébe, hogy háromszáznyolcvan forinttal tömött tárczáját ott feledte a lajbizsebben ékeskedő zsiros zacskóban.

Az alak közeledtére hirtelen felállott s előre nyujtá kezeit.

— Hát bíróuram mit csinál itt? — kérdezte az érkezett, ki nem más volt, mint Kópé Pál.

— Hallgass, te Pali!... Ha beszélsz

nem pusztulnak el a patkányok! — rivalt rá Mázsás uram.

— Dejszen nem is pusztul az el, bíróuram!... A patkányüzőnek hire sincsen már itt!

— Nicssen te — képedt el Mázsás. — Csak ne eméssz meg, te Pali!... Oldd le csak ezt a kendőt a szememről!

Kópé megeselekedte a kérelmet s látni engedé bíróuram szemeit, ki előbb bámulva nézett szét a keresztuton, végre elkiáltotta magát:

— Rászedett az átkozott!... Elvitte a ruhámat, lajbimban a zacskómat, zacskómban a pénzemet!...

Mérgesen tépte magáról a kopott ruházatot, melyet a gonosz esaló hagyott prezentül neki.

— Ez már oszt' nagy sor! — szólt Kópé Pál.

— Nagy biz a!... Kereken háromszáznyolcvan forint!... Megüt a guta, te Pali! Mit mond a falu, ha megtudja?

— Dejsz, azt nem beszélgetjük el senkinek!

— De ne is, mert oda lesz a tekintélyünk!... Ejnye az átkozott patkányüző németje!...

Busan bandukolt haza Mázsás Márton s hogy Sári asszonynak elbeszélte a siralmas történetet, lett olyan patália a háznál, hogy még Kópé Pál is jónak látta eleblábolni a közelből.

Kijárt bőségesen Mázsás uram részére a „marha“, „szamárt“ s más egyéb czimeres titulus az elkeseredett élettárs ajkáról.

Hanem azért Mázsás uram még ma is első észnek tartja magát a faluban!

Elmaradt kegyelem.

— A szegedi államfogyók mozgalmá. —

— augusztus 22.

A hetvenéves uralkodó születése napját szeretettel, illő fényvel ünnepelte az egész ország lakossága. Lobogódiszt öltött Szeged és a háromszínű trikolort kifüggesztették a vasas-szent-péter utcái emeletes államfogház épületére is, amelyet ezidőszert is nagy serege lakja az eliteltéknek.

Az államfogyók e napon átsétáltak a Csillagbörtön kápolnájába, ott misét hallgattak. A szent mise után pedig elhatározták, hogy a király hetvenedik születésnapja alkalmából sürgönyben fejezik ki lagőszintébb jókívánásukat a trón számolya előtt és egyuttal kegyelmet kérnek a királytól.

Meg is fogalmazták a távirat szövegét, amelyet valamennyien aláírtak s továbbítás végett megküldötték Székely Ferencz ellenőrhöz, a kir. kerületi börtön h. igazgatójához. Az államfogyók sürgőnye így hangzott:

Császári és királyi Kabinetiroda Bécs.

Legfelsőbb kézbesítés végett.

Császári és Apostoli királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Alélírott szegedi államfogyók Felségednek, mint legkegyelmesebb Urunknak s Királyunknak legmagasabb születése napja alkalmából, hódolatteljes üdvözlétük és jókívánataik kifejezése mellett buzgó áhitattal kéri a gondviselő Istent, hogy Felségedet nemzetének üdvére és boldogságára hosszú évekig éltesse.

Felséged legmagasabb születése napját mi is e nagy nap fényéhez méltóan óhajtván megünnepelni, legmélyebb alázattal az iránt esedezünk, méltóztassék augusztus hó 18. napját reánk nézve az által tenni felejtethetlenné és örök emléküvé, hogy büntetésünk elengedése folytán azt, mint szabad magyar állampolgárok ünnepelhesük meg.

Szeged, 1900. évi augusztus 19.

Felségednek legalázatosabb szolgálai:

Farkas Mihály brassói főkapitány, Petrovits Ferencz aljegyző, dr. Király Péter debreczeni ügyvéd, Móricz Gyula soproni birtokos, Deák Ferencz debreczeni albiró, Vidats István győri földbirtokos.

A helyettes igazgató nem küldötte el a táviratot. Azt a részét a sürgönynek, a melyben az uralkodót hódolatteljesen üdvözlük az államfogyók, továbbította volna akadálytalanul, de ama részét, a melyben kegyelmet kérnek, a szabályok értelmében nem továbbíthatta, mivelhogy kegyelmi kérelmet csakis felettes hatóság útján terjeszthet elő a börtönigazgatóság a királyhoz.

Meg is üzenté ezt az igazgató az államfogyóknak, a kik azonban nem egyeztek bele, hogy az általuk szerkesztett távirat megcsönkítettassék. Inkább lemondottak arról, hogy a sürgőnyt elküldjék.

Az igazgató mégis emlékezetessé akarta az államfogyók előtt augusztus hó 18-át tenni s a szokásos napi egy liter bor adag helyett mindegyik államfogyóknak két-két liter bort adatott.

HÍREK.

Kaba—h.-nádudvari h. é. vasut.

A kaba—h.-nádudvari h. é. vasut közigazgatási bejárását tegnap tartották meg dr. Barthos Andor miniszteri titkár vezetése mellett.

Az bejárás délelőtt 11 órakor kezdődött H.-Nádudvar községében.

Megjelentek: a kereskedelmi miniszterium műszaki osztálya részéről: Keleti Dénes műszaki tanácsos; a m. á. v. igazgatósága megbízásából Liptóczy főellenőr, Fésüs főmérnök; a magyar államvasut debreczeni üzletvezetője részéről Ericz Ernő, Basa Gábor felügyelők és Májerszky főellenőr, Hajdúvármegye közönsége részéről: Nábráczky István főszolgabíró. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága részéről: Latinovits Mihály kir. főmérnök és Bogdán Gábor biz. tagok; a m. kir. földmivelésügyi miniszterium részéről: Jármay Tamás kir. kulturmérnök; H.-Nádudvar község részéről a község előljárósága s az e ezélből kiküldött bizottsági tagok. E vasut tervezője s engedélyese Berger Jenő építész s vállalkozó és végül megjelentek nagy számban a vasut építése által érdekelt birtokosok.

Délutáni egy órakor véget érven a bejárás hivatalos része, a bizottságot a hajdúnádudvari kaszinóban várta terített asztal, a hol is ebéd alatt felköszöntöket mondtak Nábráczky főszolgabíró, dr. Barthos min. titkár, Veres Géza ref. lelkész, Keleti Dénes tanácsos, Forrai Henrik nagybirtokos és még mások.

Rendkívül örvendünk, hogy a vasut építésének ügye immár elérkezett a közeli megvalósulás stádiumába, a mennyiben annak létesítése a Hajdú-Nádudvar község által már megszavazott harmincezer forintosnyi hozzájárulással, — a Hajdúvármegye által, a kormány által s az érdekelt birtokosok részéről megszavazandó hozzájárulásokkal, illetve segélyekkel teljesen biztosítva van.

Örvendünk pedig emellett két okból: először azért, mert mindig jólesik látnunk és tapasztalnunk megyénkbeli nagyobb községeink gyarapodását s a korrall előhaladását; másodsor — és főként pedig azért, — mert a vasut felépítése által ezen amugy is jórészen városunkba gravitáló nagyközség a sűrű és gyors forgalom következtében városunk kereskedelmének és iparának emeléséhez nagyban hozzájáruland a mire pedig mai nyomasztó közgazdasági viszonyaink közepette nagy szükségünk van. Végül elismerés illeti a vállalkozó Berger Jenőt, ki megmutatta, hogy a magyar vállalkozás szorgalommal és kitartással nagy eredményekre képes.

— Pannonhalmi Corvina a párisi könyvtári kongresszuson. Párisból írják: A könyvtárnokok nemzetközi kongresszusát f. hó 20-tól 25 ig tartják meg. A világ legnevezetesebb könyvtárainak képviselői között hazánkból Ferenczy Zoltán dr. az egyetemi könyvtár igazgatója, Récesey Viktor dr. pannonhalmi főkönyvtárnok és Esztegar László dr. muzeumi könyvtárór vannak jelen. A tárgysorozatban mint magyar vonatkozású értekezés szerepel Récesey Viktor dr. é, ki leírja az általa nemrégiben Pannonhalmán talált Corvinát, mely ezen régi hies gyűjtemény felé fordítja ismét a szakemberek figyelmét. Az értekező ennek kapcsán kimerítően tárgyalja a Corvina-kérdés mai állását Romer és Csontos kutatásainak eredményével.

— Közigazgatási tanfolyam nálunk. A belügyminiszter szétküldte már a közigazgatási tanfolyamok szervezésére vonatkozó szabályzatot, mely a községi jegyzői minősítést új alapokra fekteti. Jövőben csak az lehet községi jegyző, aki e tanfolyam végzése után a képesítést megszerzi. A vizsgálatot az arra kinevezett bizottság előtt kell letenni. A tanfolyamok tartama szept. 1-től június hó 30-ig terjed s ezt a főispán tartja állandó felügyelet alatt. A vizsgálóbizottság tagjait a belügyminiszter nevezi ki. A tanfolyamra csak az vehető fel, ki a főgymnasium, vagy főreáliskola nyolcz osztályát végezte, hivatalában már egy évig működött, aki tud magyarul, feddhetlen ember, aki augusztus 20. és 25 ike között az igazgató-

ságnál jelentkezett. A tanfolyam évi díja negyven korona, mely összeg félévenként 20—20 koronás részletekben fizetendő. A szegénysorsu tanulók díjmentesek. A Debreczenben felállítandó közigazgatási tanfolyam igazgatásával egy évi időtartamra Weszprémy Zoltán megyei főjegyző bizatott meg.

— Megkéselt napszamos. Sütő János napszamosnak ugyancsak szomorú vacsorája volt az este. Együtt üldögélt Szücs Gáborral, ki vacsoráját költötte el. Vacsorázás közben Szücsöt tréfából meglökte Sütő, mire ez dühre lobbanva, a kezében levő késsel megszurta Sütőt a baloldalán. — Az ember sérülése súlyos. Beszállították a közkórházba.

— Értesítés. A községi iskolaszék megbízásából értesitem az érdekelt szülőket, hogy a timár-utcai községi óvoda f. évi szeptember hó 1-én megnyílik, hová is az óvókoteles (szegénysorsu) gyermekek díj nélkül, a nem óvókoteles, vagyis fizetni képes szülők gyermekei pedig évi 4 korona óvodai díj mellett vétetnek fel. Roncsik Lajos közs. isk. II. elnök.

— Természeti tűnemény. Különös természeti tűnemény volt B. Diószegen. Déli 11 óra 45 perczkor hatalmasat dördült az ég, nyomban utána zugás kíséretében forgószél támadt. Majd csendes eső esett, de hirtelen megszűnt és helyette vagy 19 perczig óriási jég volt. A diónagyságu jég oly sűrűn esett, hogy órákig sem tudott elolvadni. Ezt azután valóságos felhőszakadás követte, ugy, hogy víz alá került az egész község. Közben szakadatlanul dörgött, de nem villámlott. Szél sem futt. A különös tűnemény délutáni 3 óra 15 perczkor ért véget. Legkülönösebb azonban, hogy a határban alig, sok helyt meg épséggel nem esett sem eső, sem jég s így a veteményekben kár sehol nem esett.

— A tisztességes munkásság gyümölcse. Mint tapasztaljuk, Kis Adolf kávé, ki éveken keresztül városunk egyik legelőkelőbb kávéházának volt alkalmazottja, az ő mindenre kiterjedő figyelmes kiszolgálásával csakugyan nagy népszerűségre tette magát érdemessé, — azóta látszik meg különösebben, mióta azt a pazarul berendezett EMKE.-kávéházat megnyitotta. Bizvást reméljük, hogy az a nagymérvű pártolás, mely vele szemben megnyilvánul, csak fokozni fogja benne a vendégei iránti igyekezetet.

— Megugrott templomosok. A koldulgatás legesőkönnyebb kultiválói a templomosok, már mint azok a tüszös, bocskoros férfiak, a kik könyvecskével és lakatos perselylyel járják szép hazánkat és épülő, avagy épülendő templomokra zsarolják a közönséget, mindig és minden alkalommal azt kérve, hogy az adomány a könyvecskébe íródjék, s a lakatos perselyben találjon helyet. Mindenesetre nem a legutolsó módja a pénzszerzésnek, csak egyebek közt szives talpak kellenek hozzá. Balek aztán akad. Bizonyára így okoskodott Szántó Mihály és Benesik József. Sorra vették előbb Dunaúttól, majd a Duna—Tisza közét, sőt a tiszántuli vidéket is. Városról-városra zarándokoltak, könyvecskével és lakatos perselylyel és kétségkívül csinos összeget koldultak össze épülendő templomuk javára, s bizonyos az is, hogy a pénzeket hűségesen meg is osztották. Ki tudja, meddig üzik még ezt a jövedelmező mesterséget, ha Berettyó-Ujfaluban utól nem éri őket a fátum, ahol is bepálinkázván, összemarakodtak a zsákmányon és eme marakodások során kipattantották minden kulisszatitkukat. Mielőtt azonban a hatóság rájuk tette volna kezét, hamarosan kerekét oldottak, hátrahagyva a könyvecskét és az üres perselyt. Most keresik őket.

— Tulságos udvariasság. Sándor szerb királyról írja a Berliner Tagblatt a következő anekdotát:

A király körutazást tett az országban. Egy vidéki városkában különösen magára vonta a figyelmét egy kétemeletes ház kapujának a di-

szítése. A kapu fölött virágokból volt kirakva ez a föllirat:

Isten hozott Felség!

— Micsoda épület ez? — kérdezte a király a hadsegédétől.

— Ez a kerületi fegyház, Felség, — válaszolt a hadsegéd.

— Na, köszönöm a szives üdvözlést, — szólt a király mosolyogva, — csak hogy jövőre kevesebb udvariassággal is beérem.

— **Elpusztult termés.** Óriási tűz pusztított a hó 20-án Artádon. Mint odaváló levelezőnk írja, a Róth testvérek tanyáján délelőtt 11 óra tájban cséplés közben kigyulladt a gép mellett levő egyik asztal. A rekkenő hőségtől megszáradt gabna egy szempillantás alatt lángba borult, s mielőtt oltásról szó is lehetett volna, három asztal buza, egy kazal szalma és a cséplőgép elhamvadt. Megállapították, hogy a tűz a munkások gondatlansága idézte elő, a kik pipázva jártak-keltek a kazlak körül. A termés ugyan biztosítva volt, de a kár így is meghaladja a 24,000 koronát.

— **Keves gyógyviz küldetik** oly távol vidékre és örvend oly közkedveltségnek, mint a már huszonöt év óta használatban levő **Ferencz József keserűvíz**, miről a négy világrészben nyert 10 aranyérem tanuskodik. A **Ferencz József keserűvízből**, mint rendes adag, egy boros pohárral, reggel éhgyomorru véve elégséges.

— **A ki olcsón akar venni** bőrből pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dominó, sétat, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, — tajtépipák, szipkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók **Schwartz Dániel** dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a **Bika** alatt.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Szögyény utazása.

Budapest, aug. 23. Szögyény németországi nagykövetség Csórott levő birtokára utazott.

A délafrikai háboru.

London, aug. 23. A burok Inogó közelében felállították a „Nagy Tom“ nevű ágyut a vasúti hid szétrobbantására.

Nyertes sorsjegyek.

Budapest, augusztus 23. Az osztály-sorsjáték mai húzásán a százezer koronás nyereményt a 62033. számú sorsjegy nyerte meg. Ezenkívül a 65547. sz. huszezer, a 77950. számú tizenötezer és az 54388. számú sorsjegy tízezer koronát nyert.

Ős-Buda deficitje.

Budapest, aug. 23. Ős-Budavárában a deficit 160,000 korona. Feljelentés tétel az igazgatóság ellen kaucziósikkasztás miatt. E jelentés alapján a bűnügyi kihallgatások kezdetüket vették.

A kínai háboru.

— Legújabb táviratok. —

Sanghai, augusztus 23. A Jangce völgyben a helyzet egyre kritikusabb. Katonai körök becslése szerint tizenötezer emberre van még szükség.

Washington, augusztus 23. Conger sürgönyzi Pekingből: A város a császári palotát kivéve, mindenütt

meg van szállva. Az itt összegyűlt keresztény menekülők száma ezer.

Páris, aug. 23. A Gaulois szerint Marchand alezredes tagja lesz a kínai nemzetközi vezérkarnak.

KÖZGAZDASÁG.

Állatvédelem.

(Az országos állatvédő-egyesület javaslata az állatvédelem és állattartás tárgyában.)

Az állatvédelem nemes eszméjének hazánkban is akadtak önzetlen apostolai. Nagyon sokan már régóta sürgetnek az állatvédelem tekintetében óvó, védő- és korlátozó törvényes intézkedéseket. Hölgyek és férfiak, a kiket nem a hypersentimentalismus, nem a pusztá theoria, nem az „állatok joga“ vezérelt, hanem szívük sugallatát követték; olyan egyének, a kik a szenvedő állatok érdekében melegen érezni tudnak; olyan egyének, a kik abból a magasabb szempontból indultak ki, hogy az állatvédelem felkarolása által az állatokkal foglalkozó „nép“ erkölcsi érzülete is művelődik, de meg az állatokban fekvő nagy közgazdasági vagyon is jobban lesz gondozva; mindezek sürgettek és sürgetnek intézkedéseket.

Törvényhozásunk is belátta ilyen intézkedés szükségességét s már az 1879-ik évben alkotott XL. t. cikkben egy egész szakaszt, a 86-ikat kizárólag az állatvédelemnek szentelte. Azóta is több kisebb-nagyobb fontosságú intézkedés történt, a mint az az „Állatvédők Törvénykönyvé“-ben (irta és összeállította K. Nagy Sándor) szépen egybe is van gyűjtve.

Hiányzott és hiányzik azonban sok olyan rendelkezés, melyre nézve eddig semmiféle törvényes intézkedés még nem történt; hiányzik azonfelül egy olyan egyöntetű, mindent egybefoglaló szabályrendelet, mely az eddig inkább alkalmasszerűen kiadott rendeleteket s egyéb törvényes intézkedéseket összegyűjtve foglalná magába; egy oly szabályrendelet, a melynek hatásköre az egész országra kiterjedne s a melyre a már idézett törvény 86. §-a is célozni látszik.

Ismeri e hiányt s az ügy rendezésének fontosságát, szükségességét a földművelésügyi kormányzat is. Az országos állatvédő-egyesület ugyanis már 1893. évi december hó 8-án terjesztett fel egy szabályrendeletet, melyre 1895. évi február hó 14-én 6441/IV. A. sz. magas leiratában az akkori földművelési miniszter ur azt jelenti ki, hogy „ilyen szabályrendeletet üdvös és hézagot pótló intézkedésnek“ tart. Miután azonban az akkori tervezet, melyet dr. Kiss Mihály aranyosmaróti járási volt főszolgabíró készített, sok tekintetben módosítást, pótlást, helyesbítést igényel, kéri annak az átdolgozását.

Az országos állatvédő egyesület egész erejével igyekezett e feladatnak megfelelni és a dolgozat Fein Dávid m. kir. rendőrségi állatorvos, bizottmányi tag alapmunkálata nyomán készült. Nem a theoria, hanem az életben szerzett tapasztalatok, megfigyelések alapján készült e javaslat. Nem a sentimentalismus, hanem a jog és igazság voltak döntők e tervezet fogalmazásánál. Tekintettel volt az egyesület nemcsak az állatvédelem nemes intenczióira, hanem mérlegelte a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdekeit és ezeket igyekezett összhangzásba hozni az állatvédelem követelményeivel. Olyan intézkedéseket javasol, amelyeknek hiányai a mindennapi életben napról-napra érezhetők; olyan intézkedéseket, amelyeket a gyakorlati életben meg lehet és meg kell valósítani. A kapzsiság, amely az emberiség egy részét uralja, az a forró vágy: minél előbb meggazdagodni, sok embert tesz állatkinzóná, mert kenyertadó vagy kenyeretkereső állatjában nem élő lényt lát, hanem csak gépet, amelyet a végletekig kizsarolni, kihasználni akar. Ezeknek és egyéb visszaéléseknek, amelyeket az állatokkal elkövetnek, véget kell

vetni, utját kell állani; mindazonáltal igyekezett az egyesület a középuton maradni, hogy az ajánlott javaslatok az állattulajdosok vagyoni érdekét ne sértsék s jogköriüket ok nélkül ne korlátozzák.

Tagadhatatlan, hogy az ajánlott rendelkezések egyrésze olyan, hogy sokkal üdvösebb volna, ha azokat a törvényhozás törvénybe iktatná. Azonban sajnos, ez idő szerint alig van kilátás arra, hogy ezzel a látszólag aprólékos ügygyel a mi törvényhozásunk foglalkozzék. Ezzel szemben földművelésügyi kormányzatunk bölcsesége inkább fog találni alkalmat és alapot arra, hogy a tervezetben ajánlott és kért javaslatokat rendelkezés alakjában életbeléptesse.

E javaslat sarkalatos pontja az, hogy nem tesz különbséget a között, hogy az állatkinzás nyílt vagy zárt helyen történik. Ez a rendelkezése egy lépéselőre az állatvédelem fejlesztésének útján.

Hogy ez indokolatlan korlátozás és megszorítás megszüntetése megfelel a gyakorlati élet követelményeinek, mutatja az, hogy a legtöbb külföldi állam (Anglia, Belgium, Olaszország stb.) már régen kiküszöbölte törvényeiből e korlátozásokat, a mi mindenütt üdvös eredménnyel járt. Külön megemlítjük azonban itt még Ausztriát, a hol Schönborn gróf, volt igazságügyi miniszter 1889. évi ápr. 11-én nyújtott be olyan törvényjavaslatot, a mely az állatkinzás kihágásának megállapításánál sem a „nyilvánosság“, sem a „botrány“ igazolását nem kívánja.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, augusztus 23.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres	minőség	77	6.65 — 6.85
"	"	"	78	6.80 — 6.95
"	"	"	79	6.90 — 7.05
"	"	"	80	7.00 — 7.10
"	sárga	"	78	6.70 — 6.85
"	"	"	79	6.85 — 7.00
"	"	"	80	6.95 — 7.05
Rozs	uj	"	71/72	6.00 — 6.05
"	"	"	72/74	6.05 — 6.10
Árpa	"	"	"	6.00 — 5.50
"	(jobb)	"	"	6.10 — 6.30
Zab	"	"	"	5.00 — 5.10
Tengeri	"	"	"	6.10 — 6.20

Második emelet.

Egy reggel hatalmas koppanásra ébredtem fel. Én koppantam. Ha költő volnék, azt mondhatnám, hogy valóm az álmok világából a rideg földtekére szállott vissza, prózabán azonban csak annyit mondhatok, hogy lezuhantam az ágyról.

Az elmúlt éjjel ugyanis rémálmok gyötörték. Mintha Illés prófétát láttam volna tüzes szekerén, melynek küllői lángsugarakat ontottak s mintha a száguldó kocsiiban, — melynek oldalán M. Á. V. II. oszt. felirat pompázott — kedves nőmet — ki jelenleg Blágafürdőn nyaral — pillantottam volna meg.

Felöltöztem s reggelizni indultam. A kapu alatt a levélhordó jött velem szemközt.

— Kupak ur, két levele van.

Elvettem tőle s felbontottam:

„Muczikám! Ha jól találod magad, ne gyere még, jöjj hétfőn vagy esütörtökön, de ma még ne. Nem akarlak lebeszélni, hisz tudod, mennyire várlak s a te tetszésedtől függ, hogy jössz-e, de ha nem akarsz jönni, ne gyere még ma. Csókol ezermilliószor a te hü kis

Feleséged.

U. i. Hát megegyeztünk; nem jössz? Ugye?”

Eszemágában sem volt abba az unalmas fészekbe menni s a feleségem is már hetek óta csak ámitgatom, hogy ekkor, meg ekkor megyek. De mégis csudálatos, miért akarja ez az asszony, hogy éppen ma ne legyek ott?

Felbontottam a másik levelet. Másfél sor volt az egész:

„Uram! Mig Ön távol van, a feleségo Buzás Tihamér adóhivatalnokkal megcsalja.“

Az aláírás hiányzott.

Látták uraim a „Hülden feleség” című 4 felvonásos szomorujátékot? — Nem látták. Nem baj! Othellót bizonyosan ismerni fogják, hát azt állítom, bizonyosan tudom, hogy Othello nem lép olyan hosszukat s nem forgatja úgy bosszuvágytól szikrázó szemét, mikor értesül Desdemona állítólagos hűtlenségéről, mint én, mikor ezt a levelet elolvastam.

És épen adóhivatalnokkal csal meg!

Azonnal összeesomagoltam s rohantam ki az állomásra. Egy hordár elcipelte a podgyászomat. Már a beszállásra csöngették — s nem volt sehol. Elkésve futottam a már-már induló vonathoz. A zajongó tömegből kivált egynehány hang:

— Tolvaj! Zsebmetsző! Fogják meg!

Rövid lesznek. Futásom félrevezette a vasuti alkalmazottakat, a zsebmetszőt bennem sejtették — lefüleltek.

Természetesen hamarosan kiderült az ártatlanságom s még természetesebb, hogy addig elment a vonatom.

Szerencsére másfél óra múlva indult a másik.

Mit álltam én ki az alatt a fél óra alatt, nem tudnám megmondani, de azt észrevettem, hogy az emberek már figyelni kezdenek.

Még nem szállt le az alkony, Blagafürdőn voltam. Lépteimet a szálloda felé irányítottam. A vér forrott ereimben s hármásával lépkedtem át a lépcső fokait.

Megálltam az egyik ajtónál.

Csend. De mégis, mintha belülről csók csattanását hallanám, vagy csak érzékeim haluzoznának.

Nem, itt kétség nem foroghat fenn. Csokolóznak.

Most rajtakapom a hülden asszonyt a csábitójával.

Nemsokára zörgés hallott ki. A másik szobába mentek át. Az ajtó nem volt teljesen becsukva — nesztelenül benyitottam.

Most már tisztán hallám halk suttogásukat:

— Te drága . . .

— Te édes . . .

— Szeretsz-e . . . ?

— Te . . . te . . . (s megint egy csók. Egy? Egyet mondtam? Tíz vagy száz is talán és szerelmes ölelésbe olvadt bele a szavuk.)

Feléptem az ajtó szárnyait.

— Hah! Hülden asszony, gaz kigyó . . . (stb. stb. Lásd a „Bosszu gyermeke” érdekes regény 9-ik kötetét!) — hah! — ordítam magamon kívül.

Ném ijedten menskült az ablakfüggöny mögé, az adóhivatalnok pedig felkapott az asztalról egy szódavizes üveget s felém röpitette.

— Részeg maga, vagy megőrült — mondá nyugodtan, miközben a halastállal vett célba. A szálloda személyzete, meg a felriasztott vendégek ezalatt betöltötték a szobát.

Négy vasmarok szorítását érzem.

Az adóhivatalnok előadta a történeteket.

— Hogy miért rontott be ide, nem tudom, — fejezte be szavait.

— A feleségemért, gazember — ordítam tajtékozva szájjal — a kivel te . . . te . . . (berekedtem a nagy ordításban).

— A feleségéért . . . ?

— Igen, a feleségemért, a kit te elcsábitottál, te, te átkozott (valami nagyot akartam mondani), te adóhivatalnok!

Az adóhivatalnok eltátotta a száját, úgy elbámult, hogy honnan ismerem én őt.

— Tudok mindent, gazember! — harsogám.

Megbotránkozás moraja hangzott a tömegből, de mintha azt is mondták volna egyesek: „szegény ember”, sőt ha jól rémlik előttem, azt is „szegény eszelős” s mintha a vasmarkok erősebben megszorították volna karomat.

Ném, a ki eddig a függöny mögött volt elrejtözve, hirtelen előlépett és . . .

. . . nem az én feleségem volt.

— Hát kit keres ön tulajdonképen — kérde az adóhivatalnoknak tartott idegen.

— A feleségemet, — mondám — én Kupak enyvkereskedő vagyok.

A szállodás, a ki eddig az ajtóban állott, megszólalt:

— Kupak Ambrusné öngyásága I emelet 14. alatt lakik.

— És ez?

— Második emelet 28.

— Ah pardon . . . ezer bocsánat! — hebegtem megzavarodva. — Eltévesztettem az emeletet.

Nem is tudom, hogy kerültem ki a vigyorgó ábrázatu szemtanuk tömegéből.

A folyosón az igazi feleségemmel találkoztam. Könyörületes szívű emberek vízzel locsogatták — elájult.

Napkelte előtt hátat fordítottunk a szállodának.

Mikor a vasuti kocsiban egyedül maradtam a feleségemmel, erősen a szemem közé néztem s így szólottam:

— Asszony! Hiába tagadsz, tudok mindent. Valld be!

— Mit?

— Az adóhivatalnokot.

— Jézus Mária — sikoltotta a feleségem — hát ezért, csak ezért csináltad azt a rettenetes jelenetet?

Elbámultam. Még neki áll feljebb.

— Elvetemült asszony! És te erre azt mered mondani csak . . . hogy csak . . . no mondhatom, szép csak — harsogtam félig berekedve, de önértetesen. Erre meg el kezdett nevetni és nevetett, hogy már azt hittem, hogy nevető görcsöket kapott.

— Az adóhivatalnokot . . . ? — kérde.

— Igen.

— Csacsi! Hisz azt az egész levelet én irtam, csak azért, hogy féltékenységre tegyelek s mihamarább meglátogass.

— No, a mi — nem tagadhatod — szépen is sikerült! — mormogám s bosszusan húzódtam vissza a kocsisarkába.

Vadászy Nándor.

Az északi tengerről.

Helgoland, 1900. augusztus 15.

Aki sokat markol, az keveset fog, én rajtam ez a közmondás be is teljesedett. — Feltettem magamban a nyáron, hogy elmegyek egy kicsit pihenni az északi tengerre. Utam a Tátrán vitt keresztül s nem állhattam meg, hogy ott ismerőseim fel ne keressem, no és azok kedvéért egy pár napot el ne töltsék. Az én kedvemért aztán csináltunk egy pár kirándulást, gyalog vagy lóháton (nem tudom melyik fárasztóbb), tátrafüredi értelemben néhány sétát, — úgy 2—3 kilométernyit — s mikor néhány nap után jól kíséltam magam, utnak indultam tulajdonképeni célom felé az északi tengerre, a mely, azt hiszem, van olyan messze mi hozzánk, mint Makó Jeruzsálemhez! Így lett aztán az én pihenésem egy kicsit fáradtságos.

Miután röviden az utba ejtett helyekről is akarok referálni, első állomásomról, Berlinről kell pár szót szólnom.

Magáról a városról nem akarok bővebben írni, ahhoz nincs elég időm és papírom; de meg önök is ismerik jól ezt a hatalmas nagy várost nyüzsgő életével, mely még éjfél után is épen olyan, akárcsak d. u. 3 órakor, az utcák zsufolva, az üzletek fényesen világítva, nyitva, ép olyan forgalommal akárcsak nappal.

Műintézetéről, muzeumairól, életéről ujat nem írhatok.

Az idej műtárlatuk gyönyörű szép, természet kép van a műcsarnokban felhalmozva.

Rövid tartózkodás után Hamburgban szállottam le a vonatról, ezt a várost még nem láttam, én magam is kíváncsi voltam erre a hatalmas kikötő városra, mondhatom, várakozásomban nem csalódtam.

De nem mint a hajókolosszusoknak a gyűlhelye lepelt meg, hanem mint világváros, hatalmas nagy arányával, óriási helyi forgalmával és gyönyörű építkezéseivel.

Első helyen kell megemlítenem a Jungfernstiege-t. Egy óriási nagy térség, háromfelől 4—5, sőt 6 emeletes házakkal. (Hamburger Hof.)

Az egész tér 16 hatalmas villamos kandellaberrel van megvilágítva, melyek vaskító fényt árasztanak és tündéres színt kölcsönöznek a tér előtt fekvő óriás alster basamnek, a melyen temérdek apró hajó, kis gőzös és bárka közlekedik a környék kis kiránduló helyére.

Ez a pompás hely, melynek, az hiszem a kontinensen sincs párja, képezi a város központját. Messzeágazódnak széjjel az utak az ugynevezett elővárosokban.

A leghíresebb ezek közt a Szt.-Pauli, villamoson körülbelül 10 percznyire. Itt vannak összpontosítva az összes mulatóhelyek, hangverseny, táncsterem, orfeum, színház egymást váltja fel a hosszu főuton, minden házba jut egy, hol a földszinten, hol az emeleten, néhol mind a két helyen. Jelenleg egy 32 tagból álló nagy-szentmikulósi gyermekzenekar is ott működik. A széles utca fasótányai között pedig vásári komédiások, Paprika Janesik és erőpróba gépek, akárcsak nálunk nagyvásárkor. Ez a nép mulattatására szolgál. A vásárcsarnokról csak röviden azt említem fel, hogy egyike a legnagyobbaknak a kontinensen, Európa és Amerika árul benne.

Két napi ott tartózkodás után, miután minden megnéztem, no meg a rettenetes kosztot meguntam, Cuxhavenbe hajóra ültem, hogy átvezek Helgolandba.

Megvallom, hogy ettől az uttól tartottam egy kicsit; mi, akik a tenger és járműveit csak hírből ismerjük, nem olyan flegmatica ülünk bele egy olyan ördögös nagy masina belsejébe, melyben ha a tenger egy kicsit szeszélyes, nem tudja az ember, hogy a hajó oldalát fogja-e vagy a gyomrát.

Mindjárt az első negyed órában valami különös érzés fogott el, azt hittem, hogy honvágy, láttam azután, hogy a velem utazó sok német ép úgy van vele, pedig azok ott-honukban vannak, reá jöttem, hogy a tenger az oka az egésznek, a habok elkezdtek nyugtalanul fel és alá mozogni, a nagy hajó elkezdett rajta táncolni, no — és én — de ezt már elmondtam.

Két és fél órai gyors menet után fel-tűnt előttünk Helgoland sziget koral-piros falaival, mely magasan mintegy 30 méternyire emelkedik ki a tengerből meredek, egyenes falaival, úgy hogy olyan képet nyújt mint egy középkori rablólovagvár, mely megközelíthetetlen és tényleg Helgolandról is csak keleti oldalán lehet feljutni, illetőleg kikötni.

A sziget előtt horgonyt vető hajóról 15—20-ával szállítják partra az utasokat bárkán a halászok, a kik mesterségesen kezelik az evezőt.

Először feljutunk egy olyan nagy térségre, mint a debreczeni vásártér, ez az Unterland, mely félkörben emeletes és két emeletes villákkal van beépítve az idegenek részére, a német és angol uralkodók és államférfiak neveivel ellátva; köztük találtam emperor of Austria és az Unterlandon van a primitív berendezésű színház is. A színház-szat a színház szerint az összes nagyobb német városok neves színházaiból kerültek ki, a fele nyári, akarom mondani nyaraló primadonnák. Az előadás egész jó!

Megérkezésük az utasokat két sorban egész ember sorfal várja, részint a fürdő vendégek, a kik kritizálják, részint a szigetlakók, a kik molesztálják őket; előbbieket a tengeri ut hatására kíváncsiak és azon mulatnak, utóbbiak lakást és kosztot ajánlanak, hangosan igyekezték egymást tullicizálni. Mondhatom, egyik se valami híres, a mellett a kiszolgálás is meglehetősen gyenge s még a borralaló sem segít. Goromba meg nem lehet az ember, mert nők szolgálnak fel az összes vendéglőkben és kávéházakban.

A német kultúra kiterjed Helgolandban

az eledelre is, ép úgy sütnék, főznek itt morgammal, akárcsak Hamburgban és adnak az ételekhez tengeri pók és esiga biga garnirungot, mondhatom nem magyar gyomorba való; már ennél jobb a „Bika“ kóstja is!

De nemesek ebben látszik meg a német kultúra, de főként abban, hogy képes volt tíz év alatt ezt az angol gyarmatot teljesen germanizálni, csak ritkán és elvétve hallani egy-egy angol szót, az egész sziget teljesen német, hiszen ott van a hamburgi állatkertben egy hamosa afrikai csoport, ezek egész folyékonyan beszélnek hamisítatlan hamburgi dialectusban. Hiába, a hatalmas német elem mindenre képes!

Az Unterlandból egy széles lépcsőzet vezet fel 186 lépcsőfokon az Oberlandra; ez a sziget nagyobbik fele, körülbelül 1 és fél kilométer hosszú és fél kilométer széles, itt is vannak szép villák, egy ágost. evang. templom és a katonai erődítmények. A nagyobb rész kecske- és juh-legelő meg krumpliföld.

A kilátás odafentről természetesen gyönyörű szép a sük tengerre, mert messze a szemhatáron nincs egyéb, mint ég és víz és a hol a kettő összeér!

Az Unterlanddal épen szembe, mintegy másfél kilométernyire, egy másik kis szigeten az ugynevezett Dünén van a tulajdonképeni tengeri fürdő. Az egész sziget finom fehér homokkal van fedve s a tenger habjai minden oldalról esapkodják hatalmas hullámverésekkel.

Ide rándulnak át a fürdővendégek naponkint vitorlás bárkákból, reggel 8-tól d. u. 4-ig szakadatlan tart a jövés-menés, pedig a vitorlások nyilásbesen haladnak, kivált ha erősebb a fuvalom, úgy hogy a másfél kilométer utat 5—9 perc alatt megteszik, igaz, hogy ilyenkor a kis lélekvesztő csaknem féloldalt fekszik a víz tükrén s az utasok erősen kapkodnak bele a ladik oldalába s jó magammal együtt megkönynyebbülnek, ha parta érve kikötnek.

Ennek a kicsinyke kis szigetenek, a melyeknek alig van 2000 lakosa, évente 18—20 ezer látogatója van.

Fáradtságos az út ide nagyon, kivált a tőlük való nagy távolság miatt, de mondhatom, olyan gyönyörű, hogy minden fáradtságot megér.

Dr. Balkányi Emil.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A rókok eldörédője** Torontálmegeye egyes vidékein a róka nagyon elszaporodott, pedig egyik-másik uradalom, meg vadásztársaság ugyancsak kitesz magáért a pusztításában. Így a nemrég alakult rudolfsnadi vadásztársaság ez évi február eleje óta lyukakból és szalma- meg rőzserakásokból 111 rókát pusztított el és pedig 16 vén bűnbűnt, köztük 11 nőtény, 18 fi-rókát és 77 darab még meg nem ellett róka-ivadékat. Érdekes a megemlítésre, hogy egy lyukból két nőtény-rókát szedtek ki; az egyikben 15, a másikban 12 kölyök volt. Ez valóban ritka szaporaság.

* **Zseniális esempészek.** Óriási esempészetre jöttek rá a napokban Rómában. A esempészek, hogy a fogyasztási adót kikerüljék, mintegy két kilométer hosszúságban vezetőket létesítettek a városon belül fekvő Barriera trionfale és a kívül eső Crati di Castello között, melyen a bort szállították. A felfedezés hosszú és fáradtságos kutatásba került, melyet parasztruhába, sőt gyakran asszonyoknak öltözött titkos rendőrök éjjelenként tettek. Az ügyből kifolyólag számos letartóztatás történt.

* **Hogy öltözködnek a yankeek.** Borzasztó vihar volt az elmúlt napokban Newyorkban, s úgy a vihar, mint a rettentő hőség elvette a yankeek esztét. Oly bolondul talán még soha sem öltözködtek, mint most. Az urak a legelőkelőbb társaságokba ingujjba mentek. A kabátot egy keskeny öv pótolta. A divatot P. Belmont milliommos kezdte, a ki úgy sőtálgatott végig az utczán. Példáját nemsokára mások is követték. A hölgyek le

akarták főzni az urakat és estefelé tiszta hófehér nadrágban mentek hajókázni. Egy fürdőhelyen meg pláne a hölgyek nem öltözködnek másba, mint a fürdőkosztümbe. Az amerikai férfiak nem vették rossz néven a divat Pálfordulását.

* **Sarki sápkórság.** Érdekes betegségről, az ugynevezett „Sarki sápkórság“-ról értekezett a napokban dr. Coock Frigyes orvos az Academie de médecineben Párisban, ki részt vett a déli sarki expedícióban s így alkalma nyílt a betegség összes fázisait megismerni. Dr. Coock így beszéli el a betegség lefolyását:

Mi mindnyájan rettenetes sápadtak letünk és kezünknek zöldes színe lett; a mellett minden testrészünk fáradt és felmondja a szolgálatot. A legaggasztóbb a betegség akkor, ha a szívet s agyat támadja meg. A szívverés teljesen szabálytalan volt és agyunk működése annyira gyöngült, hogy nem voltunk képesek figyelmünket egy tárgyra összpontosítani. Egyik matróznál már az örültség jelenségei mutatkoztak. Azonban mindezen jelek napfölköltéssel elmúltak. A „Belgica“ expedíció volt tudvalevőleg az első, mely a déli sarkot elérte.

RÖPPENTYÜK.

* **Hasonlat.** — Látja, Adolár ur, a házasság olyan, mint a hideg víz; az ember fél, míg bele nem ugrik: de ha egyszer benne van, egészen türethetnek tapasztalja.

— Csakhogy a vízből, ha lehült, ki is mehet az ember.

* **Részvét.** Szobaasszony: A szabója van itt, Csapó ur; azt mondja, hogy okvetlenül pénzt kell öntől kapnia, mert már százhusz forinttal tetszik neki adósnak lenni.

Jogász: Százhusz forinttal? Oh, a szegény ember. No, csak mondja meg neki Krupikné asszonyom, hogy menjen haza nyugodtan: most már majd más szabónál dolgoztatok.

* **Ügyszeretef.** A plébános: Ön tehát ki akar keresztelkedni? Vajjon foglalkozott-e már eléggé a kereszttyén anyaszentegyházzal?

Kohn: Hogyne! Hisz már tíz évvel ezelőtt vettem 100 darab Bazilika sorsjegyet!

* **Borzasztó háboru.** Egy hölgy: Borzasztó ez a kínai háboru!

— Ön is törődik vele?

— Hogyne! A cselédem „barátját“ elvitték Tien-Csinbe s most ez a leány minden kínai vázamat bosszúból a földhöz esapkodja!

* **A szórakozott tanár.** Tanár (belép egy vendéglőbe, a hol rossz a világosság): Ejnye, mit is akarok mondani... Izé... Hé, pinceszér, nézze meg csak a Lexikonban, mi volt Göthe utolsó mondása.

REGÉNY.

A „Világ Szíve“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

72.

— Nemes urak! — folytatá Tikál — halljátok az én bizonyágtételemet s a Mattai bizonyágtételét, a kinek szava az igazság szava. Ime! ezek miatt kenettem fel magamat s léptem fel uralkodótoknak, különben is örökös Zibalbaynak törvény és származás alapján. Ugyancsak ezek miatt — ő, a ki jegyesem volt, nem lévén már életben — vettem nőül Nahuát, a Mattai leányát. Nyilatkozatok, hogy elfogadjátok-e?

Néhányan némán maradtak, de a nagy rész felkiáltott:

— Elfogadjunk titeket, Tikál és Nahua, sokáig uralkodjatok felettünk az ország törvényei szerint!

— Jól van, testvéreim! — szólta Tikál, — most pedig, mielőtt az áldomáspharat

kiinnánk, van-e közületek valakinek mondani-valója?

— Nekem van mondanivalóm, — kiáltott ki az árnyékból, hol állottunk, Zibalbay hangosan, hogy a teremnek legtávolabbi végére is elhallatszott.

Hangjának ismerős zengésére Tikál megreppenve állott fel, de csakhamar összedobta magát s így szólt:

— Bárki legyen is, lépj elő az árnyékból s mondjad el mondandódat itt, hogy lássuk is arczodat.

Lányához és hozzájuk fordulva, Zibalbay meghagyta, hogy kövessük őt s úgy tegyünk mindent, mint a hogy ő teendő. Azzal eltakarta arczát ruhája szegletével s keresztül lépdelt a termen, a nemesek és urnők pedig utat nyitottak előttük, míg csak a trón elé nem értünk. A trón előtt leleplezte magát s oldalvást állva, hogy úgy Tikál, mint a társaság jól láthassa, szólásra nyitotta ajakát. Mielőtt azonban egy szót is szólhatott volna, a bámulat kiáltásra fakasztá a nemeseket, s Tikál kezéből hirtelen kihullott a kormánypálcza s tova gördült a padlón.

— Zibalbay! — hangzott a kiáltás. — Vagy ő, vagy a szelleme s vele itt van a Sziv urnője is!

— Igen, urak! — szólta nyugodt hangon, bár keze remegett a felindulástól, — én vagyok, Zibalbay, a ki visszajöttem és nem is valami jókor, a mint látom. Nos, kedves unokaöcsém, olyan nagyon ráéheztél hát helyemre és hatalmamra, hogy megtörted az esküt, melyet a Szivre esküvel, csak-hogy hozzájuk juthassál? És te Mattai, elvesztetted a csillagokban való jártasságodat, vagy vaksággal vertek meg az istenek, hogy hamisan jószóltál, azt mondván, hogy mi, a kik élünk, meghaltunk, csak-hogy ez által a Sziv urnőjévé tehesd lányodat? Hagyjátok el, ne feleljetek nekem. Amott való állomban hallottam az egész históriát. Bizony mondom te néked, Tikál, hogy hamisan esküvő áruló vagy, te néked pedig Mattai, hogy szemfényvesztő hazug vagy, a ki a szent hagyományokat saját ézeljaira, házadnak felemelésére fordítottad. Bosszút is állok érte mindkettőtökön s mindazokon, a kik részesei voltak bűnöknek. Örök! fogjátok meg ezt az embert, vele együtt Mattait is és tartásátok őt fogva, a mig itélkezni fogok felette.

A trón két oldalán álló katonák haboztak egy pillanatig, aztán előre léptek, hogy Zibalbay rendeletére rátegyék kezüket Tikálra. Ekkor azonban Nehua felkelt s rájuk kiáltott:

— Mit! rá mernétek emelni kezeteket a ti felkent uratokra? Vissza! ha mondom, nehogy szentségtörökké váljatok! Akár él, akár hal, Zibalbay napja letűnt, mert a Sziv Tanácsa koronáját a Tikál fejére tette s törtenjék bármi is, határozatán már változtatni nem lehet.

— Igen, — szólta Tikál, kinek bátorsága e közben visszatért, — Nahua igazat beszélt. Hozzám ne nyuljatok, ha látni akarjátok még az Isten napját!

Az egész idő alatt pedig, a mig beszélt, szeméi folyton Mayán csüngöttek s a mint elnézte a lánynak gyönyörűséges arczát, tekintetében csakugy lobogott az újra ébredt szerelem lángja.

Mikor pedig Zibalbay újra szólni akart, Mattai, a csillagjós meghajolt előtte s így szólt:

— Ne jöjj indulatba uram, hanem hallgassál én rám. Messziről jöttél, fáradt vagy s a fáradt ember mindig hajlandó az ingerlékenységre. Azt tartod, hogy sérelem esett rajtad s tán igazad is van, de most nincs itt az ideje, hogy ezt megvitassuk. Pihend ki magad ma éjjel és holnap a pyramison az egész nép jelenlétében tisztába hozunk mindent s igazságot teendünk. Isten hozott, Zibalbays téged is, leánya a Szivnek és... de mondd csak, kik ezek az idegenek, a kiket magaddal hoztál, a hegyeken át a pusztaságból?

(Folyt. köv.)

Egy

fűszerüzlet

bolti állványokkal felszerelve
kiadó

ÉR-MIHÁLYFALVÁN
a „Memzeti Szálloda“ épületében a
piacon.

Értekezhetni:
Dr. Kovács József ügyvédnél,
DEBRECZEN,
József királyi herceg-utca 6. sz. a.

Apró hirdetések felvé-
tetnek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvé-
tetnek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több, Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető, A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Haszonbérlet.

Hajdu-Szoboszló város határának Debreczen felől eső részén 110 cat. hold (20 nyilas) minden szükséges gazdasági épületekkel bőven felszerelt elsőrendű szántó, kaszáló és

nádasból álló tanyabirtok, a f. évi október hó első napjától kezdve hat évre haszonbérbe kiadó.

Haszonbérelni akarók keressék meg a tulajdonost a reggeli órákban Varga-utca 3. sz. alatt.

Pincze,

mely üveges borok be-
raktározására igen alkal-
mas, Kossuth-utca 13.
számu háznál kiadó. Ér-
tekezhetni ugyanott.

Két kis leányt
teljes ellátásra elvállalok.
Czim a kiadóhivatalban.
40.

Versenyárgyalási hirdetés.

H.-Vámospéres községe még ez évben egy csendőrlaktanyát épített, erre versenyárgyalási határnapul saját község-házánál, **folyó év és hó 26-ikának délelőtti 9 órája** kitzetnek.

Építetési költség 8250 korona.

Az építési anyag legtöbb része előljárással már beszerezett, azt vállalkozó a beszerzési árban átvenni köteles.

Az árlejtés egyéb feltételei a község-házánál bármikor megtekintethetők.

Előljárással.

Eladó tehén.

**25 drb. részben fias, részben
ellős, magyar faj gulyabeli
tehén a pocsaji gazdaságból
eladó.**

Bővebb felvilágosítással szolgál
Szunyogh Zoltán, Nagy-Marján
u. p. **Kis-Marja.**

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkacérnkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészi kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, hávi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosi okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

Nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.